

PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA KOMISJI EWALUACYJNEJ

powołanej w celu przeprowadzenia oceny śródkresowej doktoranta/doktorantki

1. Imię (imiona) i nazwisko doktoranta/doktorantki: Monika Lubińska
2. Data rozpoczęcia kształcenia: rok akademicki 2020/2021
3. ORCID: 0000-0002-3413-7318
4. Dyscyplina naukowa: literaturoznawstwo
5. Planowany tytuł rozprawy doktorskiej: *Energia w antropocenie. Przemiany sztuk wizualnych i piśmiennych w świetle badań energy humanities i kryzysów epoki człowieka*
6. Imię i nazwisko promotora (promotorów), stopień/tytuł naukowy: dr hab. Anna Kałuża, prof. UŚ.
7. Imię i nazwisko promotora pomocniczego (jeśli został wyznaczony): n/d
8. Skład Komisji śródkresowej:
  - 1) Przewodniczący Komisji (imię, nazwisko, stopień/tytuł, zatrudnienie): dr hab. Michał Krzykawski, prof. UŚ. Centrum Badań Krytycznych nad Technologiami, Instytut Filozofii, Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Śląskiego.
  - 2) Członek Komisji (imię, nazwisko, stopień/tytuł, zatrudnienie): dr hab. Jakub Momro, prof. UJ. Katedra Antropologii i Badań Kulturowych, Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.
  - 3) Członek Komisji (imię, nazwisko, stopień/tytuł, zatrudnienie): dr hab. Małgorzata Myk. Zakład Literatury i Kultury Północnoamerykańskiej, Wydział Filologiczny Uniwersytetu Łódzkiego.
9. Data prezentacji na posiedzeniu rady naukowej instytutu odpowiedniej dyscypliny: 1 lipca 2022
10. Data przeprowadzenia oceny śródkresowej (spotkania komisji ewaluacyjnej): 5 lipca 2022
11. Pytania postawione doktorantowi (zarówno w drugim etapie oceny, podczas posiedzenia rady naukowej instytutu, jak i w trzecim etapie):

Pytania zadane podczas posiedzenia rady naukowej:

- Pytanie o relację energia-entropia w świetle prac Bernarda Stieglera. Co te prace wnoszą do energy humanities (które nie podejmują tematu entropii) i w jaki sposób dookreślają pole badawcze projektu?
- W jaki sposób Stieglerskie ujęcie entropii, w zakresie, w jakim zachęca ono do dogłębnego przededefiniowania relacji człowiek-technika w antropocenie, znajduje odzwierciedlenie w projekcie?
- Jak projekt pozycjonuje się względem modnych trendów badawczych, takich jak posthumanizm czy humanistyka środowiskowa?
- Pytanie o doprecyzowanie kategorii wyczerpania w projekcie
- Pytanie o relację *bios-techne* w kontekście relacji energia-entropia w Antropocenie

- Pytanie o sprawczość humanistyki i metarefleksja humanistyczna w kontekście „politycznej apatii” postantropocenu

Pytania zadane na posiedzeniu Komisji ewaluacyjnej z udziałem Doktorantki i Promotorki pracy

Posiedzenie miało formę seminaryjnej dyskusji, w której Doktorantka aktywnie uczestniczyła precyzując swoje zamierzenia lub dzieląc się swoimi wątpliwościami, głównie dotyczącymi tego, w jaki sposób zawęzić zakres analityczny projektu i ustrukturyzować wywód. Dyskusja dotyczyła zmian zaproponowanych w aneksie do IDB, a w szczególności krytyki solarności, której założenia i rozpoznania Doktorantka przekonująco przedstawiła. Powrócono również w dyskusji do pojęcia wyczerpania – nie tyle w kontekście zasobów [depletion], ile w kontekście energii społecznej [exhaustion] oraz entropii informacyjnej i psychospołecznej. Zasugerowano Doktorantce przykłady współczesnej literatury/poezji północnoamerykańskiej (m.in. Robert Fitterman, Rachel Zolf, Joey Yearous-Algozin, Kazim Ali), a także współczesnej poezji polskiej (Kacper Bartczak, Maria Cyranowicz), które owo wyczerpanie przedstawiają, a także pomagają odpowiedzieć na stawiane przez Doktorantkę pytanie, mianowicie czym miałyby być praktyka literaturoznawcza w kontekście energy humanities i co ze współczesną literaturą w tym kontekście można zrobić, jak do niej podejść, aby traktować ją jako inny sposób myślenia, komplementarny względem ujęć teoretycznych. W tym kontekście poruszono również problem miejsca poezji w projekcie.

Następnie poruszono kwestię perspektywy ekonomicznej, w której projekt chcąc nie chcąc się sytuuje. Tym, co do bieżącej dyskusji o konieczności zmiany modelu rozwoju może wnieść humanistyka jest refleksja nad ekonomią polityczną paliw kopalnych jako strategia estetyczno-polityczna. Zwrócono uwagę na Georges’a Bataille’a teorię ekonomii ogólnej („ekonomii na miarę wszechświata”), Marcela Maussa ekonomię daru, która w projekcie wydaje się nabierać nowego znaczenia i w tym sensie warto, w nieortodoksyjny sposób, do niej powrócić.

Poruszono również zagadnienia dotyczące terytorium w odniesieniu do powieści *Oil* Uptona Sinclaira i zrealizowanego na jej podstawie filmu *Aż poleje się krew* Paula Thomasa Andersona (w jaki sposób w wyobraźni estetycznej dochodzi do ruchu terytorializacji, w jaki sposób terytorium ulega zmianom?), a także, w odniesieniu do kobaltu i litu, kwestii śmieci, które nie poddają się recyklingowi (w jaki sposób to zjawisko analizować w świetle entropii).

Zwrócono również uwagę, że projekt w warstwie teoretycznej wymaga bardzo umiejętnego korzystania ze źródeł odsyłających do problematyki energii i entropii. Każdego z autorów, na których Doktorantka się powołuje (Stiegler, Bataille, Riffkin) na swój sposób ogranicza przyjęta perspektywa. Zadaniem Doktorantki będzie umiejętne zestawienie tych perspektyw.

Doktorantce zasugerowano następujące lektury:

(w kontekście entropii społecznej)

Wolfgang Streeck, *How will capitalism end? Essays on a failing system* (London and New York: Verso, 2017).

(w kontekście entropii informacyjnej oraz entropii psychospołecznej):

Kazim Ali, *Northern Light: Power, Land, and the Memory of Water* (Minneapolis: Milkweed Editions, 2021)

Kacper Bartczak, *Naworadiowa* (Stronie Śląskie: Biuro Literackie, 2019).

Adam Dickinson, „Energy Humanities and Metabolic Poetics,” *Reviews in Cultural Theory* 6.3 (2016) [Special Issue on Energy Humanities]. <http://reviewsinculture.com/2016/03/09/energy-humanities-and-metabolic-poetics/>.

Maria Cyranowicz, *den.presja* (Warszawa: Fundacja Mammal, 2009).

Robert Fitterman, *This Window Makes Me Feel* (ubueditions: 2004).

Joey Yearous-Algozin, *A Feeling Called Heaven* (New York: Nightboat Books, 2021).

Rachel Zolf, *Human Resources* (Toronto: Coach House Books, 2007).

(dodatkowo)

G. Deleuze, F. Guattari, *Tysiąc plateau*

S. Lem, *Summa technologiae*

P. Sloterdijk, *Co się zdarzyło w XX wieku?*

H. Rosa, *Przyspieszenie, wyobcowanie, rezonans. Projekt krytycznej teorii późnonowoczesnej czasowości*

12. Komisja ewaluacyjna, działając na podstawie §19 Uchwały nr 75 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie określenia Regulaminu Szkoły Doktorskiej w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, przeprowadziła ocenę śródkresową Pani Moniki Lubińskiej.

Po zapoznaniu się z Indywidualnym planem badawczym oraz Sprawozdaniem z realizacji programu kształcenia i realizacji Indywidualnego planu badawczego, zapoznaniu się z opinią/opiniami promotora/promotorów, wysłuchaniu prezentacji na posiedzeniu rady naukowej instytutu oraz po dyskusji z doktorantem i promotorem¹ Komisja wydaje ocenę **POZYTYWNA**

WYNIK OCENY ŚRÓDKRESOWEJ (ocena pozytywna/ocena negatywna):

13. Wyniki głosowania:

liczba głosów za oceną pozytywną: 3

liczba głosów za oceną negatywną: 0

liczba głosów wstrzymujących się: 0

14. Uwagi do protokołu: brak

15. Szczegółowe uzasadnienie Komisji dotyczące wyniku oceny śródkresowej (należy szczegółowo uzasadnić wynik; zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wynik oceny wraz z uzasadnieniem jest jawny i będzie upubliczniony):

¹ Skreślić, jeżeli rozmowa się nie odbyła.

Projekt już na pierwszym etapie był dobrze przemyślany i obiecujący poznawczo. Jest to projekt przekrojowy i autentycznie interdyscyplinarny, który stwarza sensowną przestrzeń dialogu między naukami humanistycznymi i przyrodniczymi w obliczu antropocenu. Projekt wpisuje się w nurt tzw. humanistyki zaangażowanej i jest realizowany z dużą świadomością badawczą (o czym świadczą również opublikowane w okresie sprawozdawczym lub przyjęte do druku artykuły). Wprowadzone do projektu aneksem zmiany komisja ocenia bardzo pozytywnie. Doktorantka solidnie przepracowała okres od pierwszej oceny do oceny śródkresowej, co pozwoliło jej przede wszystkim na doprecyzowanie metody badawczej (połączenie energy humanities z pracami Bernarda Stieglera i kolektywu Internacja), zakreślenie własnego pola badawczego i sformułowanie wyrazistej tezy badawczej, która brzmi następująco: „transformacja systemu energetycznego nie odbędzie się bez głębokich transformacji kulturowych, społecznych i politycznych”. Doktorantka potrafi nie tyle nawet dowieść słuszności tej tezy, gdyż w jej słuszność nikt ze zorientowanych w debacie wokół pojęcia antropocenu raczej nie powinien wątpić, ile próbuje pokazać jak głęboka i trudna będzie to transformacja. Z przedstawionej dokumentacji, zreferowania projektu na zebraniu Rady Instytutu Literaturoznawstwa i dyskusji na posiedzeniu Komisji ewaluacyjnej jednoznacznie wynika, że Doktorantka jest do przeprowadzenia takiej próby dobrze przygotowana.

W kolejnej fazie projektu kluczową trudnością, z jaką Doktorantka będzie musiała się zmierzyć jest umiejętna selekcja materiału do analizy z zakresu literatury, sztuki i, ewentualnie, poezji, a także nadanie wywodowi takiej struktury, która mogłaby unieść przekrojowy charakter projektu.

16. Podpisy członków Komisji ewaluacyjnej:

1) (imię i nazwisko przewodniczącego, podpis)

Signed by /
Podpisano przez:

Michał Krzykowski
Uniwersytet Śląski
w Katowicach

Date / Data:
2022-07-07 14:23

2) (imię i nazwisko członka, podpis)

3) (imię i nazwisko członka, podpis)

PODPIS ZAUFANY

MAŁGORZATA ANNA
MYK

07.07.2022 14:30:54 (GMT+2)

Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym